

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 szeptember 25.

263. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyar egységtől a zombori gimnáziumig

Annyi óvatosság, tekintet, törekvés, megfontoltság kíséri a magyar egység jelszavát, hogy végre szemébe kell nézni ennek a két szónak, ebbe a két szóba foglalt programnak, mit jelent a magyar egység, mire kötelez a magyar egység?

Hogy egyetlen politikai szervezet tömörítse össze az egész magyarságot, hogy mindazt az energiát, amit a magyarság számbeli ereje, kulturális sulya, gazdasági helyzete jelent s amit a magyarság egyetemes érdekei szolgáltatába lehet állítani, meg nem törve, szét nem forgácsolva, részekre nem szakadozva szolgálja a magyarság érdekeit — ezt is a magyar egység követeli, de a magyar egység többet is követel. Hogy az egyetemes magyar érdekeknek mindenki rendelje alá egyéni szempontjait, hogy mindenki felejtse el azokat a különbségeket, amiket a mult küzdelmeinek emléke állíthat magyar és magyar közé, vagy amiket csak — mint Rabindranath Tagur írta: — az osztály, felekezet és foglalkozás ostoba gögje választhatja el egymástól a magyarság tagjait — ezt is a magyar egység követeli, de még ez sem minden, amit a magyar egység követel. Hogy világnézleti és vallási különbségekkel ne gyöngítsük ennek a maroknyi magyarságnak erejét, személyi villongásokkal ne lohasszuk a lelkesedést, hogy egy legyen a nyája és egy legyen a pásztora a magyarságnak — még ez sem tölti be a magyar egység követeléseit. Az is kell, hogy egyek legyünk a cselekvésben, hogy amire a magyarság érdekei minden magyart egyformán köteleznek, akár van belőle személyes haszna, akár nincs, azt minden magyar, vállalva a munkavégzés kényelmetlenségét, esetleg áldozatát, egy szívvel, egy lélekkel végezze. Nemcsak az a magyar vét a magyar egység kötelezése ellen, aki más politikai pártba lép be, vagy aki megtagadja a részvételt a magyarság ma még szegényes kulturmozgalmában. Vét az a magyar is, aki tétlen marad akkor, amikor a magyarság érdeke tőle cselekvést kíván. Vét az a magyar is, aki a kényelmi szempontokat többre becsüli magyar fajtajának kötelezésénél.

Csak a minap tártuk a magyarság elé azokat a szinte emberfeletti példákat, amiket hűségben és engedelmisségben a hindu szabadságmozgalom fölmutat. Gandhi elrendelte, hogy el kell égetni az angol posztót és nem volt hindu, aki nem adta ruháját, hogy égessék el. Gandhi elrendelte, hogy az angol iskolákból

vegyék ki a hinduk gyermekeit és egyetlen angol iskolában nem folytathatták az előadásokat. Gandhi elrendelte, hogy minden hindu hagyja el a közszolgálatot és küldje vissza kitüntetését, elrendelte, hogy egyetlen állami hatósághoz ne forduljanak még a pereskedő felek is vonják vissza perüket és nem volt egyetlen hindu, aki nem engedelmeskedett ezeknek a parancsoknak.

A mi kisebbségi mozgalmunkat még Oceánok választják el attól, hogy az engedelmisségnek ilyen hősi példáit várassuk tőle. A mi kisebbségi mozgalmunk még nem is követel senkitől olyan cselekvést, mely érdekei ellen való lenne.

De — s mindez ennek érdekében íródott — a belátás, a türelem és a törvénytisztelet megnyitották a sombori magyar gimnáziumot. A beiratások ma 25-ikén kezdődnek és három napig folynak. Minden magyar szülőnek, aki Somborban, vagy Sombor vidékén lakik, az most a legelemből kötelessége, hogy a som-

bori magyar gimnáziumba irassa be fiát. A magyarságnak, a magyar kulturának életbevágó érdeke az, hogy a sombori magyar gimnáziumnak elég növendéke legyen, hogy a tanulók számával dokumentálódjék az, hogy a magyarságnak nélkülözhetetlenül szüksége van erre a középiskolára s hogy valóban vitális magyar érdeket sértett a magyar osztályok bezárása. Ha az iskolai év megkezdése után nyílnak is meg a magyar osztályok s ha a legtöbb magyar gyermeket már be is iratták szülői, érezze mindenki kötelességének, hogy a magyarság részére elfogadja, megtartsa és biztosítsa azt a kedvezményt, amit az államhatalom belátása megadott. A magyar egység gondolata most azt követeli a magyar szülőktől, hogy a sombori magyar gimnáziumba irassák be gyermekeiket. Senki, aki magyarnak tartja magát és azt akarja, hogy mások is magyarnak tartásák, sem közömbösséggel, sem engedetlenséggel nem tagadhatja meg a magyar egység gondolatának parancsát.

A Radics-párt elismerte a monarchiát

A horvát parasztpárt hivatalos kommunikéje a belügyminiszterrel folytatott tárgyalásokról

Beogradból jelentik: A Petrovics Nasztáz belügyminiszter zagrebi tárgyalásáról érkező híreket a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a politikai közvélemény. A belügyminiszternek az újságírók előtt tett nyilatkozatát — amelyet a Bácsmegyei Naplóval egyidőben a beogradi lapok is közöltek — élénken kommentálják és különösen kormánykörökben rendkívül kedvezően ítélik meg a helyzetet. Általában politikai körökben az a vélemény kezd kialakulni, hogy Radicsék nagyon korrekt magatartást tanúsítanak a kormánnyal szemben és becsületesen állják a megegyezést. A kormánypártok részéről elégtétellel állapítják meg, hogy Radics és pártja valamennyi többi tagja is minden nyilvánosságának szánt beszédében a legnagyobb szimpátiával emlékezik meg a szerb népről és azt mindenkor hangsúlyozzák, hogy a két nép barátságos együttműködésére nagy szükség van.

Nagy feltűnést keltett a kormány félhivatalos lapjának a Demokratia-nak szerda esti számában közölt vezércikke, amelyet Tomljenovics volt horvát bán írt. Tomljenovics, akit Radics az utóbbi időben több ízben élesen megtámadott, megállapítja a cikkben, hogy senki sem vonhatja kétségbe, hogy a horvát köztársasági parasztpárt és Radics eddig sokat tettek a közeledés érdekében. A cikk a kor-

reber Tagblatt értesülése szerint délben utazott el Zagrebből Oszijszeken keresztül Bélye felé.

Horvát beszámoló a zagrebi tárgyalásokról

Petrovics Nasztáz belügyminiszternek Radicsal és a Radics-párt elnökségével folytatott tanácskozásokról a parasztpárt vezetősége kommunikéjét adott ki, amelyet Radics István, Krnyevics és Kossutics irtak alá.

A kommunikében a horvát parasztpárt elnöksége bejelenti, hogy Radics István a pártelnökség előtt a belügyminiszternek kifejtette álláspontját az angol mintára történő monarchistikus berendezkedéséről, amelyben a nép szuverénitása teljesen kifejezésre jut és érintetlen marad.

Az angol alkotmányhoz hasonló berendezkedés megfelel a modern fejlődés követelményeinek. Legfontosabb, hogy mindkét alkotmányos faktor, a parlament és a korona teljes egyetértésben működjenek a parlamentarizmus és a demokratikus kormányzat megerősítésén

és minden kulissza-mögötti befolylást, amely a parlamentarizmus ellen irányul, tegyenek lehetetlenné. A megbeszélés végén

Radics hangsúlyozta, hogy a megegyezés politikája a horvát parasztpárt részéről nem taktikai lépés, hanem az megfelel a horvát nép szilárd meggyőződésének. A horvát, szerb és szlovén nép érdekei nemesak analógok, hanem azonosak is.

Ezeket az eszméket fejtegette ki Radics István azon a tanácskozáson, amely este kilenc óratól egész éjjelig tartott és amelyen a Radics-párt elnöksége is résztvett. A megbeszélés után a horvát parasztpárt elnöksége még egy teljes órát együttmaradt és azonnal megbeszélte azokat a lépéseket, amelyek a nemzeti megegyezés és az állam belső berendezésének megváltoztatása érdekében szükségesek és amelyeket a szerbek, horvátok és szlovének képviselőinek többsége, vagyis a szerb-horvát-szlovén nép többsége teljes lélekkel és teljesen szabadon végre fog hajtani.

Az Obzor szerda délutáni száma kommentárokkal közli a Radics-párt kommunikéjét és Petrovics belügyminiszter nyilatkozatát. A lap megállapítja, hogy a belügyminiszter és Radics közti megegyezés, minden jel szerint abban áll, hogy a Radics-párt lemondott az azonnali választásokról, viszont a kormány feladta a program-szerű megegyezés rögtöni keresztülvitelét

és megelégedett Radicsnak azokkal a kijelentéseivel, amelyeket a monarchia kérdésében tett. A lap kiemeli, hogy a kommunikében leg-

mány politikájáról a következőket írja:

— Azt hisszük, hogy a kormány ezt a politikai irányát meg fogja tartani. Ebben van különben minden ereje. A megegyezés eszméjét csakis ezen az uton lehet kiérdemelni a két nép között és csakis ezen az uton lehet egészen megoldani a belpolitikai problémáit. A kormány eddigi epochális sikere ennek a politikának erős erkölcsi alapot ad és a kormány ellen felvonuló többi politikai csoportok vagy hosszú várakozásra vannak itélve, vagy loyálisan csatlakozniuk kell a kormánycsoportokhoz.

A belügyminiszter a királyhoz utazott

Szerdán este az a hír terjedt el Beogradban, hogy Petrovics Nasztáz belügyminiszter Zagrebből Beljére utazott a királyhoz, a honnan péntekre várják visszatérését Beogradba. A belügyminiszter beljei utazásának rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak Radicsal folytatott tanácskozásai után. Azt hiszik, hogy Petrovics Nasztáznak sikerült nagy mértékben előrevinni a szerb-horvát megegyezés ügyét.

Zagrebből érkezett jelentés megerősíti azokat a híreket, amelyek Beogradban Petrovics Nasztáz belügyminiszter bélyei utazásáról elterjedtek. Petrovics Nasztáz a Zag-

feltűnőbb az, hogy a Radics-párt elismerte a monarchiát.

A kommuniké hatása Beogradban

Beogradból jelentik: Beogradban a késő esti órákban csak a kormány legszűkebb környezetében vált ismertté a Radics-párt kommunikéje, amelyet mint a kormány álláspontjának teljes győzelmét tekint és tőle a helyzet nagyfokú megszilárdulását várják.

Radics a horvátok kormánybalépéséről

Zagrebból jelentik: Radics lapja, a „Slobodni Dom” legújabb számában foglalkozik a horvát miniszterek kinevezésének akadályairól szóló hírekkel. Radics szerint örültség az ellenzéki lapoknak az az állítása, hogy a horvát parasztpártnak a kormányba való lépése a monarchia és az állam veszedelmét jelenti.

— A horvát parasztpárt vezetősége — folytatja Radics — még nem kapott jelentést arról, hogy a paraszt köztársasági képviselők kormánybalépésének akadályai volnának. Ha a vezetőség ilyen akadályokról kap jelentést, törekedni fog azokat elhárítani, amennyiben tőle függ és még erősebben hangsúlyozni fogja, hogy a horvát parasztpárt nem kívánja és nincs szüksége a miniszteri székekre, különösen ha ezzel a kormányt gyengíteni és nem erősíteni.

— A horvát parasztpárt tovább is teljes erejével támogatni fogja a mai parlamentáris kormányt a parlamentben és a nép közt és együtt tartja egész parlamentáris és parlamenten kívüli erejét, nehogy újból nyakára üljön a radikális kisebbség erőszakos kormánya. A horvát parasztpárt nagyon jól tudja, hogy ez a parlamentáris kormány a másik alkotmányos faktortól is függ és ha szükséges, hogy a kormány a másik alkotmányos faktor előtt erősebb legyen azért, hogy a paraszt köztársasági pártiak nincsenek benne, akkor annál jobb a horvát parasztpártra és az egész horvát pépre.

A pénzügyi bizottság elfogadta a nyugdíjasok drágasági pótlékának fölemelését

A pénzügyi bizottság szerdán folytatta a tanácskozást a nyugdíjasok drágasági pótlékának fölemeléséről szóló javaslatról. A részletes vita során elfogadták a javaslat valamennyi szakaszát. Az utolsó paragrafusnál, amely arról intézkedik, hogy a rendelet visszaható erővel szeptember 1-én lép életbe, nagyobb vita indult meg. A radikálisok azt követelték, hogy a rendelet április 1-től visszamenőleg lépjen érvénybe, amire Spaho pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy ebben az esetben kénytelen volna a drágasági pótlékokat csökkenteni, ami által a nyugdíjasok károsodnának, mert a következő években is kevesebb drágasági pótléket kapnának. A békés elintézés érdekében az elnök szünetet rendelt el, amely alatt a radikálisok elhatározták, hogy elfogadják a kormány eredeti szövegét, amit Stojad novics volt pénzügyminiszter jelentett be.

Cseh emlékmű leleplezése Kragujevácon

Szeptember 28-án, vasárnap Kragujevácon leleplezik azt az emlékművet, amit az osztrák-ma-

gyar hatóságok által kivégzett cseh katonák emlékére állítottak fel. Az emlékmű leleplezésén a kormány egy tagja, a parlament küldött sége és a hadsereg kiküldöttjei vesznek részt. A résztvevőket csütörtökön jelölik ki és a parlament küldöttségének összeállításáról Jovanovics Ljuba, a parlament elnöke szerdán délután tanácskozott Marinkovics Voja külügyminiszterrel. Az emlékmű leleplezésén Csehszlovákia részéről is sokan vesznek részt. A beogradi csehszlovák követség személyzetén kívül Kragujevácbra érkezik

dr. Markovics csehszlovák törvényegységesítő miniszter a kormány képviselőjében, Njemac szociáldemokrata, dr. Krupka néppárti, Kleca nemzeti szocialista, Kriska szlovák agrárpárti, Svjenics szociáldemokrata szenátorok és Trynel szenátusi titkár a prágai szenátus képviselőjében. A parlamenti delegáció névsorát még nem állapították meg. A csehszlovák hadsereget hét tagú katonai delegáció képviseli Voit tábornok vezetésével a kragujeváci ünnepségeken, amelyeken részt vesznek a kivégzettek hozzátartozói is.

Holtpontra jutottak a jugoszláv-osztrák tárgyalások

Jugoszlávia ragaszkodik az ipari védővámokhoz

Beogradból jelentik: A jugoszláv-osztrák állandó kereskedelmi szerződés megkötésére husz napja Bécsben folyó tárgyalások — a kormányhoz érkezett hivatalos jelentés szerint — holtpontra jutottak. A legfőbb akadály az, hogy mindkét állam delegációja nélküli minden kereskedelmi szerződés legfőbb bázisát: a vámtarifát.

A jugoszláv vámtarifa már elkészült, de még nem emelkedett törvényerőre és így a kereskedelmi szerződésben az új vámtételek beiktatásához hiányzanak a fix támasztékok.

A másik főnehézség az, hogy a jugoszláv delegáció ragaszkodik az ipari védővámok követeléséhez, mert a jugoszláv kereskedelmi politikának sarkalatos elve a hazai ipar védelme. Az osztrák delegátusok viszont követelik, hogy a kereskedelmi szerződés ne állítson védővámokat az osztrák iparcikkek importja elé. A delegációk ebben a két kérdésben eddig nem tudtak megállapodásra jutni, mindazonáltal a hangulat mindkét félnél kedvező és remélik, hogy sikerülni fog a nehézségeket elhárítani s a kereskedelmi szerződést megkötöni.

A császár diákkora

Ferenc József készül az uralkodásra

Ferenc József nevelésére nagy gondot fordítottak a császári udvarban. Hat éves korától tizennyolcig — amikor aztán trónra került — szakadatlanul gyötörték studiumokkal, amelyek természetesen kezdetben csak vallásra, irásgyakorlatokra, földrajzra és táncra terjedtek ki, később pedig történelemre, számtanra, nyelvek elsajátítására, sőt filozófiára is. A fiatal Ferenc József tanulmányait Bombelles gróf és Coronini gróf vezették, akiknek pedagógiai módszere — mint néhány levél tanúsítja — nem igen volt inyére Ferenc Józsefnek. A tanrendben, amit összeállítottak az udvari nevelők, a vallás tantervét, mint főtantárgyat. A fizika és vegytan alapvető tételeinek elsajátítására heti egy óra állott Ferenc József rendelkezésére. A magyar nyelvet heti két órát vesződött a fiatal főherceg, aki ugyanannyi órát töltött hetenkint az uszodában, a vívóteremben és a katonai kiképzését vezető udvari gárdaczeredessel. Minden évben új tanrendet dolgoztak ki részére, amely egyre bővült, úgy, hogy végül ugyiszólván egész nap iskolázták, sulyosan ügyelvén arra, hogy mindent pontosan megtanuljon. A szigorú nevelést esztendőig két-három hónapi vakáció szakította meg, amit Ferenc József rendszerint Ischiben töltött el. Az alábbi levelét tizennyolc éves korában írta Ischiből.

Kedves Maxi!

Nagyon köszönöm a magyar leveledet. Itt minden második nap rossz az idő. De mióta elment a király (a porosz király), már két szép kirándulást tettünk. tudniillik harmad napja Strobl határába, a Teresienfelshez; s minthogy a porosz hölgyek, különösen pedig Dönhof grófnő, nehezen bírják a gyaloglást, nagyon rászorultok Bartelre. Dönhof grófnő sovány és magas nő s már nem egészen fiatal. Merwitz grófnő a másik udvarhölgy is meglehetősen magas, fiatal, csinos és vidám. Mánánál minden nap nagyon jó ebéd van monsieur Narcicotól.

De most már eleget fecsegtem, következő levelemben leírom minden lakásunkat, melyeket nemso-

kára színről-színre megismertek.

Valamennyi grófnak és Gorigatti bárónak nagyon sok szépet tőlem

Coronini gróf ajánlja magát. Punktum. Ferenc József.

Metternich tanítványa

Ferenc József tizennyolc éves korától kezdve hallgatott általános filozófiai természetű előadásokat Rauscher apától, a későbbi bécsi érsektől, aki akkor a keleti akadémiának igazgatója volt. Egyházióra azonban nem Rauscher tanította — aki az udvari felfogás szerint kissé liberális volt — hanem Columbus kanonok, udvari pap. Ferenc József jó katolikus volt, anélkül, hogy sokat gondolkodott volna katolicizmusának lényegéről, magától értetődőnek tartotta, hogy egy császárnak jó katolikusnak kell lennie. A tanulás utolsó évében volt egy más mestere is. A nagy séma vége felé ezt olvassuk az utolsó rubrikában: Metternich hercegnél 1 óra. Trónralépte előtt az ősz kancellár hetenkint egyszer csakugyan bevatta a nagy politikáról alkotott eszméibe és tapasztalataiba és az uralkodás művészetébe. Ebből az időből való az alábbi levél:

Kedves Maxi!

Hallom, ünnepélyesen tartották meg nevednapját. Mi is nagyon jól mulattunk; nemrég kedves bálon voltunk Meaternichnél; több táncval kezdődött, utána nagyon szép és nagyon jó uzsonna következett, három asztalt terítettek, az elsőnél a fenségek voltak, a cásodiknál mi gyerekek és a harmadiknál néhány hölgy; nekünk sajnos, már uzsonna után el kellett hagynunk az élvezeteknek ezt a helyét, de még láthattuk a szép kivilágítást, melyet a villa előtt a kertben gyújtottak meg.

Ma katonai gyakorlatokat végeztünk a Boulingrinben s közben meglepett bennünket az eső; az ágyut mindjárt a fák alá vontattuk és ott folytattuk gyakorlatainkat, míg a szakadó eső arra nem kényszerített bennünket hogy visszavonuljunk a kis házba. Kö-

rülbelül egy órával ezelőtt meghoztak a szabótól néhány nadrágot és mellényt, melyek a legújabb divatu kelméből valók; a neked szántakat magunk visszük magunkkal Münchenbe. Isten veled

Ferenc.

Ferenc József öseiről

A tizennyolc éves Ferenc József sokszor még a szent és sérthetetlen Habsburg-házat sem kíméli a kedélyes főherceg, aki 1844-ben ezt írta gyerekbarátjának Münchenbe:

Kedves Maxi!

Reggel 7 óra van, mikor ezeket a sorokat írom, jóleső alvással kipihentem már magam az utazás fáradalmaiból. Meglehetősen nagy padlásszobában ülök, melyből csak szédülten nézhetek le a promenaderára.

Öseink öt rémes arcképe tekint le rám a falról.

Szerencsével tettük meg utunkat. Én nem aludtam sokat bricskában. Nagyon sebesen haladtunk, úgy, hogy már 5 órakor ideérkeztünk tegnap. Hetzi herceg folyton nagyon jól érezte magát, többnyire jó kedve volt. Étvágyal költötte el vacsoráit, ebédjét és reggelijét. Talachini fogadója már tető alá került és olyan, mint egy palota. De most reggelizni, aztán misére kell mennem.

Akkor zárom be leveletem, mikor mama megérkezik.

Mama és papa szerencsésen megérkeztek.

Eléjük mentem kocsin Ebenseeig.

Hü bátyád

Ferenc.

Revolverrel szerelmet zsarolt

Letartóztatott szubotcai tisztviselő

Botrányos eset játszódott le kedden éjjel a Bárány-szállóban. Suity Tarcsics Erneszt, a szubotcai törvénytisztviselője behatolt a szálló egyik szobájába és annak lakójától, egy bécsi kereskedő feleségétől, szerelmet akart zsarolni.

Max Makaron bécsi kereskedő, az egyik bécsi autógyár képviselője néhány nappal ezelőtt érkezett meg feleségével Szuboticára, ahol a Bárány-szálló 11. számú szobájában szálltak meg. Kedden este Max Makaronnak üzleti ügyekben el kellett távoznia, mire felesége vacsora után egyedül ment fel szállóbeli lakására. Suity Tarcsics Ernesztnak, aki ugyanakkor a szálló halliában tartózkodott, feltűnt az elegáns nő és érdeklődni kezdett kiléte iránt. Amikor megtudta, hogy melyik szobában lakik, hajnali két órakor felosont a szállóba és bekopogtatott a 11-es számú szobába. A kereskedő felesége abban a hitben, hogy férje érkezett haza, ajtót nyitott, mire Suity behatolt és szerelmi ajánlatot tett az asszonynak. Max Makaronné tiltakozott a tisztviselő erőszakoskodása ellen és csöngetni akart. Suity azonban megakadályozta ebben és revolvert rántva akarta megzsarolni a kereskedő feleségét. Pár pernyi dulakodás után az asszony lárnájára ügyelmes lett a szálló személyzete és be ment a szobába. Suity ekkor a szálló személyzete ellen fordult, de a portás ráugrott, leteperte a földre és a fegyvert kicsavarta a kezéből. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Jovanovics Vászó helyettes rendőrfőkapitány rendőrökkel nyomban a helyszínre sietett és előállította Suityt.

A törvénytisztviselő a rendőrségi kihallgatása alkalmával ittasságával védekezett Jovanovics helyettes főkapitány intézkedésére őrizetbe vették és megindították ellene a büntügyi eljárást.

Egyiptom szabad kezét követel Angliától

Zaglul basa Londonban

Londonból jelentik: Zaglul pasa egyiptomi miniszterelnök kedden este Párisból jövet megérkezett, hogy Ramsay Macdonald miniszterelnökkel találkozzék. Hivatalos részről azzal magyarázzák a találkozást, hogy teljesen magánjellegű lesz és célja az, hogy egyengesse az utját a függőben levő vitás kérdések megoldásának. Ramsay Macdonald miniszterelnök meg akarja beszélni Zaglul pasával azokat az irányelveket, amelyek szerint ezentúl minden fölmerülő kérdés Anglia és Egyiptom között kölcsönös megegyezéssel és békésen lehessen elsimítani, de nem titkolják, hogy az ellentétek már most is kiegyenlíthetetleneknek látszanak.

Nem kevesebbet követel Zaglul pasa, mint azt, hogy az egyiptomi kormánynak külpolitikai téren egészen szabad keze legyen, az angol csapatok vonuljanak ki és ne csak Szudán, hanem a Suez-csatorna fölött is az egyiptomi kormány rendelkezzen.

Ezzel szemben az angol álláspont az, hogy a csapatokat nem vonhatja ki Egyiptomból a Suez-csatorna közelsége miatt és hogy a brit kormánynak Szudán közigazgatásában részt kell vennie, ami pedig az egyiptomi kormány cselekvési szabadságát illeti külpolitikai téren, azt azért nem helyeselheti, mivel megtörténhetné, hogy akkor Egyiptomot valamely más hatalom valamilyen ürügy alatt megszállhatná és leigázhathatná.

Németország

felvételét kéri a Népszövetségbe Franciaország nem ellenzi a felvételt

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány keddi tanácskozásán egyhangulag amellett döntött, hogy Németország kéri fogja a Népszövetségbe való felvételét. Stresemann birodalmi külügyminiszter erre a lépésre a D'Abernon angol nagykövettel való tanácskozás birta rá, nagy befolyással volt továbbá a határozatra az a tárgyalás, melyet Fridtjof Nansen Marx birodalmi kancellárral folytatott. Fridtjof Nansen kijelentette, hogy az összes hatalmak, Franciaországot is beleértve, azt kívánják, hogy Németországnak a Népszövetségbe való felvétele céljából decemberben, vagy januárban külön ülés legyen. A birodalmi kormány ebből azt látta, hogy nem térhet ki e kérdés elől s ez vezetett a mostani határozatra.

Eriől az ülésről hivatalos kommuniké is adtak ki, amely szerint a kormánynak erre a lépésére az adott okot, hogy a Népszövetség mihamarabb tárgyalni fog igen fontos kérdéseket, köztük a döntőbírók kérdését, a Saar-vidéki viszonyokat, a leszerelés kérdését és ezzel kapcsolatban a katonai ellenőrzés kérdését. Mind e fontos kérdéseknek s általában a békés együttműködés nagy kérdéseinek megoldásában Németországnak is közre kell működnie.

Genfi jelentés szerint a német birodalmi kormány határozatáról szóló kommuniké a népszövetségi delegációk körében óriási feltűnést keltett. A delegátusok meg vannak elégedve a határozattal és a róla szóló kommunikével. Kedvezőnek mondják azt, hogy a kommuniké legelső helyen Németországnak a belépésre való készségét hangsúlyozza, továbbá, hogy hiányzanak a német részről több ízben elhangzott panaszok a Népszövetség ellen. Paul-Boncour és Jovenel francia delegátusok kife-

lentették, hogy Franciaország delegációja nem emel kifogást az ellen, hogy Németországot a Népszövetségbe felvegyék s teljesen érte, hogy Németország nagyhatalomként akar-

ja magát kezelten. A francia delegátusok tehát nem fognak az ellen sem kifogást emelni, hogy Németországnak a népszövetségi tanácsban állandó helyet biztosítsanak.

Pénteken lesz ítélethirdetés a csongrádi bűnpörben

A bombamerénylők vizsgálóbírójának vallomása

Szolnokról jelentik: A csongrádi bombamerénylet szerdai főtárgyalásán Zombory Jánost, a szegedi törvényszék tanácselnökét hallgatták ki tanuként, aki a bombamerénylet ügyének szegedi vizsgálóbírója volt. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy Piroska Jánost kihallgatása után csakugyan kidobta-e szobájából és gazembernek nevezte, Zombory elmondja, hogy Piroska kihallgatása közben olyan szemtelenül viselkedett, hogy kénytelen volt rendutasítani. Erre Piroska megfenyegette a vizsgálóbírót, mire ő felugrott asztalától és kitolta a szobából. Elmondja ezután Zombory vizsgálóbíró, hogy sem ő, sem Dömötör egyetemi tanár, aki Bölönyi megvizsgálta, nem talált rajta sérüléseket.

Az elnök kérdésére, hogy a vizsgálóbíró előtt megfenyegették-e a vádlottakat, kijelenti Zombory, hogy úgy Sinkó, mint Bölönyi, Fülöp és Sági Rókus önként tettek beismerő vallomást, Piroska György eleinte tagadott, de hamarosan ő is elmondott mindent, sőt azt is megmondotta, hogy hol rejtegetik a tojásgránátot. Csak Piroska János tagadott. Lehetetlennek tartja, hogy a vádlottak ne tudták volna, hogy a vizsgálóbíró előtt állnak, mert hisz hivatala ajtaján is fel van ez tüntetve. A vádlottak két hónapig fenntartották töredelmes vallomásukat, csak azután jelentettek be alibi tanukat. Ezután a vádlottakat szem-

besítik a vizsgálóbíróval és ezek fenntartják, hogy megfenyegették őket és durván bánt velük, amit Zombory határozottan tagad. A bíróság megesketi vallomására a vizsgálóbírót.

A következő tanu dr. Zombory Jenő, a szegedi ügyészség elnöke ugyanugy vall, mint a vizsgálóbíró és kijelenti, hogy a vádlottakon nem voltak sérülések. Arra a kérdésre, hogy miért öltöztették a vádlottakat rabruhába, azt feleli, hogy erre azért volt szükség, mert a rendőrségi fogdában megtetvesedett ruhájukat fertőtleníteni kellett.

Fülöp Andor vádlott erre a következő megjegyzést teszi:

— Ugyanakkor, amikor engem bezárították a fogházba, egy zsidó bankár és egy rabbi is volt ott. Vajon ezeknek a ruháit miért nem vették el?

— A maguké bizonyosan tetves volt, a rabbié pedig nem, — szól rá az elnök.

Skultéty Jenő törvényszéki irodakezelő, aki Zombory vizsgálóbíró jegyzőkönyvvezetője volt, tagadja, hogy ő a vádlottak megkínzásáról beszélt volna a feleségének. Sem ő, sem Csonka István szegedi fogházőr nem látott a vádlottakon sérüléseket.

A csütörtöki tárgyaláson a perbeszédre került a sor és az ítéletet a csongrádi bombamerénylők bűnpörében pénteken délelőtt hirdetik ki.

A Vajdasági Néppárt megkezdte működését

Raics Balázs áll az új párt élén

A vajdasági politikai köröket egyre élénkebben érdekli minden, ami a Vajdasági Néppárt körül történik. A Vajdasági Néppárt megalakulásának legelső híre már sok vitára adott alkalmat a bunyevác-sokác-párton belül. Éppen a megalakulásával felidézett elégedetlenségnek hatása alatt el is hallgatott az új párt, úgy, hogy mindaddig még azt sem lehetett megállapítani, hogy ki áll a Vajdasági Néppárt élén és hivatalosan megalakult-e már az új párt.

Mint most megbízható helyről értesülünk, a Vajdasági Néppárt ép a bunyevác-sokác-párt egy részéből már megalakult és már intenzív működést is lejt ki. A párt most kezdi kiépíteni vidéki szervezeteit és erős propagandát kezdett. A Vajdasági Néppárt élén a közhit szerint Raics Balázs bunyevác képviselő áll, aki régi híve ennek az új pártalakításnak. A párt vezetésének vállalása különösen azért bir nagy fontossággal, mert Raics képviselőnek igen nagy tábora van a bunyevácok között.

Kérdést intéztünk ezekre vonatkozólag Raics Balázs képviselőhöz, aki a következő választ adta:

— A Vajdasági Néppárt már erőteljesen dolgozik. Téves az a letézés, hogy én állok a párt élén, azonban, ha a Vajdasági Néppárt hozzám fordul, mindenkor szívesen állok rendelkezésére, mert rokonszenvezek az új párttal és életképesnek tartom.

Beavatott körökben ezzel szemben úgy tudják, hogy Raics képviselő

elő egyelőre csak azért nem áll még nyíltan a Vajdasági Néppárt élére, mert nem akarja a bunyevác-sokác-pártot az esetleges szakadás veszélyének kiténi és ezért a nyílt állásfoglalással vár addig, amíg erre jobban megéri a helyzet. Valójában azonban már ma is ő intézi a Vajdasági Néppárt ügyeit és irányítja azt a propagandát, amely a Vajdaságban már megindult.

Az új párt a bunyevácokon kívül elsősorban a nemzetiségek között kezd agitációt, mert arra számít, hogy a magyarok és németek közül sokan fognak csatlakozni a Vajdasági Néppárthoz, amelynek magvát a bunyevácok, Baranyában pedig a sokácok alkotják. A párt szervezkedésnek egyelőre még csak az előkészítő munkálatai folynak, de nemsokára sor kerül az egyes vidéki pártvezetőségek megalakítására is, amelyeket mindenütt úgy akarnak megválasztani, hogy abban egy-két tekintélyes magyar és német vezető is helyet foglaljon. Hogy ez sikerülni fog-e, az még kérdéses, tény azonban, hogy vidéken sok helyen a papok befolyása érvényesül a párt érdekében.

A Vajdasági Néppárt magába szeretné olvasztani a bunyevác-sokác-pártot, ha azonban ez a törekvés nem járna eredménnyel, úgy a bunyevácokkal egyetértésben kíván működni. Ennek a tervnek sikere azonban nagyon bizonytalan, mert az új pártalakulást ellenző bunyevácok, valószínűleg offenzív álláspontot fognak elfoglalni a Vajdasági Néppárttal szemben.

Merénylet

Rakovszky népbiztos ellen

Egy macedón meg akarta gyilkolni Badenban

Bécsből jelentik: Rakovszky Keresztély orosz népbiztos ellen, aki tudvalevőleg bolgár eredetű, gyilkos merényletet kíséreltek meg Badenben, ahol hosszabb idő óta üdülés céljából tartózkodik. A merénylő valószínűleg macedón emisszárius volt.

A jelentések szerint a badeni Esplanade szálloda portásánál egy férfi tudakozódott, hol található az orosz népbiztos? Az idegent gyanusnak látta a portás, de ugyanakkor jött le a lépcsőkön az előcsarnokba Rakovszky. A portás intett neki, hogy ne közeledjék, abban a pillanatban azonban már az idegen is észrevette őt és neki ugrott. A portás rávetette magát és elrántotta Rakovszky mellől, mire a merénylő elmenekült.

Valószínű, hogy összeesküvést forralnak Rakovszky ellen a macedón forradalmi szervezetek, ami abból is kitűnik, hogy néhány nap előtt szófiai újságok azt a hírt közölték, hogy Rakovszkyt, mikor Párisból Bécsbe utazott, a gyorsvonat fülkéjében meggyilkolták. Ebből csak annyi volt igaz, hogy a szovjetdelegátus Párisból Bécsbe utaztában a vonaton gyanus bolgárokat pillantott meg, akik igyekeztek közelébe férközni, ezért történt aztán, hogy a szovjetdelegátus korábban utazott el Bécsből Londonba, mint tervezte. Badenben hasztalan nyomozzák a merénylőt.

Megnehezítik a magyar tanítóképzést

Magyar középiskolákból nem vesz fel növendéket a tanítóképző

A magyarnyelvű iskolai oktatás komoly problémája az a kérdés, hogy biztosítható-e elegendő számú magyar elemi iskolai tanító kiképzése. Jugoszláviában, sajnos, nincs magyar tanítóképzőintézet, a fennálló állami tanítóképzőintézetek pedig a jelek szerint már most igyekeznek akadályokat gördíteni az elé, hogy magyarok a tanítói pályára léphessenek. Ez a veszedelem annál nagyobb, mert legutóbb egy konkrét esetben a közoktatásügyi minisztérium is olyan határozatot hozott, amely lehetetlenné teszi, hogy azok a tanulók, akik a középiskola alsó osztályait magyar tagozaton végezték, a tanítóképzőintézetbe iuthassanak.

Sz. Mária bánáti, iázovai leányt, aki Szentán végezte a magyar gimnázium négy alsó osztályát, a szubotikai tanítóképzőintézet a felvételre való jelentkezéskor visszautasította, mert a magyar középiskolában nem tanult német és francia nyelvet. A leány az elutasítás és indokolása ellen felebbezett a közoktatásügyi minisztériumhoz, amely határozatában jóváhagyta a tanítóképzőintézet visszautasító döntését. A minisztériumnak ez az elvi döntésnek tekinthető határozata azért meglepő, mert a magyar középiskolák tantervét, amely szerint a német és francia nyelvek helyett szerb nyelvet tanítanak, maga a minisztérium hagyta jóvá. Nehezen hihető, hogy a tanterv összeállítása azzal a céllal történt, hogy az alkalmas legyen a magyar tanítóképzés megvalósítására.

De a gyakorlatban ez a körülmény éppen annyira a magyar tanítóképzés ellen irányul, mint az intézeteknek az a követelése, hogy a magyar jelentkezőknek külön felvételi vizsgát kell tenniük a nemzeti tantárgyakból, holott erre vonatkozóan nincs is törvény vagy rendelet.

Pénzt hamisított

Oroszország leghiresebb festője

Három évi börtönre ítélték

Miassijedov-Brigolievics Ivánt

Berlinből jelentik: Művészetének még virágkorából, amely őt a cári Oroszország egyik legnevesebb és kitüntetésekkel elhalmozott festőművészevé avatta, a balsors annyira letaszította a lejtőn *Miassijedov Brigolievics Ivánt*, hogy *pénzhamisító lett belőle*. A hírneves festő ezen a téren is megmaradt *erőskezű művészeknek*, aki *olyan tökéletesen hamisította az angol bankjegyeket*, hogy szakértők szerint páratlanul állt a maga nemében. Ez a művészi tökély azonban mégsem óvta meg attól, hogy leleplezzék. Így történt azután, hogy a *charlottenburgi törvényszék előtt a vádlottak padjára került*. Vele együtt ott ült állítólagos felesége, a harmincötéves Malvina táncosnő is, mint büntárs, aki a táncművészet mellett arra is ráért, hogy odaadó hűséggel segítse a nagy művészeket a gyakorlati, de veszedelmes működése terén. Miassijedov ősrégi és tekintélyes orosz művészesalájból származik és csak a művészetnek élt.

Miassijedov kalandos természetű volt és életpályája is így alakult. A hatalmas erejű ember *három évig mint díjbirkózó szerepelt*. 1918-ban a bolsevikiek elől menekülnie kellett. Ellenforradalmi programja miatt tízedmagával *halálra ítélték* és a többi kilencen végre is hajtották az ítéletet.

— Én voltam az utolsó — mondta igazolomtól remegő hangon a tárgyaláson — de nem tudom, vajon a katonáknak az volt-e a megbízatásuk, hogy csak megijesszenek, mert *a nekem szánt lövés eldőrdült, de életben maradtam*.

A vádlott ez után a kalandos elbeszélés után a következő elbeszélésbe fogott:

— Egy este azzal a gondolattal aludtam el, *hogyan lehetne angol fontot hamisítani* s reggel, amikor felébredtem, egyszerre csak dolgozószobámban *elhunyt édesatyám alakját pillantottam meg*, aki az asztalnál egy tiszta bankjegyet szemlélgetett és rideg és szigorú hangon így szólott hozzám:

— Kezdedben van a művészet, az első kísérleted sikerrel fog járni! — Ebben

a pillanatban kezembe repült a bankjegy és apám eltűnt!

A vádlott a továbbiak folyamán elmondta, hogy maga sem tudja, mennyi bankjegyet hamisított, de semmi esetre sem sokat, mert kevés volt a papírosa.

Híába akarta azonban a vádlott apja szellemét értelmi szerzőnek megtenni és magát egy szellem szuggesztíója áldozatának feltüntetni, *a törvényszék három évi, feleségét hat havi börtönre ítélté*.

Felmentették a Fővárosi Operettszínház

elleni merénylet értelmi szerzőit

A merényletben részes ébredőket egytől hat hétig terjedő fogsázbüntetésre ítélték

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék szerdán tárgyalta a *Fővárosi Operett Színház* ellen elkövetett merénylet ügyét. A bünpör elsőrendű vádlottjai *Márfy József, Adorján Géza és Hefner József* ébredővezérek voltak, akik, mint ismeretes, a múlt év januárjában fegyveres ébredő fiatalemberekkel megtámadták a színházat, amelynek alkalmazottjai azonban — mielőtt véres tervüket az ébredők végrehajthatták volna — a rendőrség segítségével ártalmatlanná tették a támadókat. A vádiratban az ügyészség *Márfy* és *Adorján* felbujtással, a többi ébredőt pedig magánosok elleni erőszakkal vádolta.

A bíróság elsőnek Adorjánat hallgatta ki, aki kijelentette, hogy *nem őrzi magát bűnösnek* és nem vett részt semmi olyan megbeszélésen, ahol a merényletről határoztak. Az elnök elítélte az egyik vádlott: *Hefner* terhelő vallomását, amely szerint *Adorján* az ébredők helyiségében egy ívet íratott alá, amelyben becsületzavarával fogadtatta meg az aláírókkal, hogy résztvesznek a merényletben és *utasította Hefnert, hogy a soroksáriakat szervezze meg és hozza be a színházba*. Adorján kijelentette, hogy Hefner csak azért keverte őt bele az ügybe, hogy egy *súlyosabb egység is szerepeljen a tettesek között*.

Héjas adta ki a parancsot

Okolicsányi vádlott szintén tagadta, hogy részt vett a merényletben. Az elnök kérdéseire kijelentette, hogy január 15-ikén ugyan megfordult a Sörház-uccában és ott beszélgetett *egy magas személyiséggel volt*

főhadnaggyal, aki kijelentette, hogy *az operettszínház előadását meg fogják akadályozni*. Az illető főhadnagy mondotta neki, hogy *okvetlenül meg kell változtatni a színház irányítását, mert Ben Blumenthal, ez az amerikai zsidó kapta meg az engedélyt és felszólította, hogy csoportjával csatlakozzon hozzájuk*. A főhadnagy kérését azonban megtagadta, mert semmi atrocitásban nem akart résztvenni.

Ami a trianoni békeszerződésbe ütközik

Márfy József kihallgatása következett ezután. A letartóztatásban levő ébredővezér kijelentette, hogy *a színház elleni merényletben semmi része nem volt*. Beismerte, hogy egy alkalommal résztvett egy olyan értekezleten, amelyen *a zsidók megleckéztetéséről volt szó és alá is írt egy ívet, de hogy az mire vonatkozott, nem tudja*.

Hefner Gyula, aki a soroksáriakat vezette a színház ellen, azt vallotta, hogy a rendőrségen annak idején azért vallott be mindent, mert félt a veréstől. A rendőrségen — mondotta — nem is mondhatott el mindent és most sem mondhat el mindent, mert *a trianoni békeszerződésbe ütköznék, ha elmondaná, hogy miről volt szó az ébredők helyiségében*. Az elnök kérdéseire kijelentette, hogy *zárt tárgyaláson esetleg hajlandó részletes vallomást tenni*. Anyanyit azonban így is elárulhat, hogy *tudott e merényletről, de nem volt részes benne*. A kérdéses napon bent járt Pesten néhány soroksári ébredővel. Az elnök elébe tárta beismert vallomását, mire Hefner is-

mét kijelentette, hogy *a merényletben nem vett részt*.

Ellentmondásba keverednek a vádlottak

Hozmetz Ferenc nem érzi magát bűnösnek. Nem tagja az ébredő magyarak egyesületének — mondotta — és egész véletlenül került a színházba. Azért ugrott fel az első lövések eldőrdülése után, mert idegbajos ember és annyira megijedt, hogy a kabátját és kalapját is otfelejtette. Később azután ellentmondásba keveredett és beismerte, hogy a detektívek találtak nála egy revolvert nyolc tölténnyel és hogy *revolveréből lőtt a nézőtérre*.

Balkó József vádlott elmondotta, hogy *Hefner* január 15-én közölte velük, hogy *hamis készülő a színház ellen*. *Ő csak meg akarta nézni a tüntetést és ezért ment el a fővárosi Operettszínházba*.

Tüntetés a tárgyalóteremben

Ebben a perben hatalmas tumultus támadt a tárgyalóteremben. A mikor a teremszolga kinyitotta az ajtót, hogy a következő vádlottat behívja, *egész csomó fiatalember özönlött be a terembe, feldöntötték a teremszolgát és óriási zajjal, kiabálással helyet foglaltak a padokban*. Olyan óriási volt a zaj, hogy alig lehetett *Mészner Tivadar* ügyészségi alelnök szavát hallani, aki felpattanva helyéről, azonnali rendelkezést kért a tanácselnöktől. Kérte a tárgyalás felfüggesztését és *rendőri készültséget a rendbontás megakadályozására*.

A tanácselnök irigységére detektívek és rendőrök jöttek a tárgyalóterembe, elállták az ajtót, a betolakodottak közül néhányat kizuszkoltak.

Közben az elnök felfüggesztette a tárgyalást és harsány hangon adta ki utasításait a rendőröknek:

— Aki ellenszegül és be akar jönni a tárgyalóterembe vagy másként akarja a rendet megbontani, *az én parancsomra azonnal tartóztassák le*. Mindenkit le kell tartóztatni, aki ellenszegül.

Erre helyreállt a rend.

A sváblegények

A többi vádlott: *Veres János, Kaindl János, Peller János, Ott Mi-*

Egykritikusalbumából

Irla: Baedeker

AZ EGYETLEN LEÁNY

Az irodalomban is vannak sablonok (mint minden más mesterségben), amelyekből a legnagyobb művészek se tudnak szabadulni; beidézett formák, amelyek lenyűgözik őket.

Regényekben, novellákban, drámákban például — észrevehették — a fiatal lányok (és különösen az *egyetlen lány*) apja rendesen, sőt — tessék megfigyelni! — *majdnem mindig* öregember. Az alig fölserdült hajdon, a bimbózó szüvirág mellett fehérbajszu, deresszakállu aggastyánokat látunk, akik botra támaszkodnak, a sir szélén állnak, s már csak addig óhajtának élni, amíg a rendesen anyátlan gyermekeiket (ez is sablon!) szerencsésen férjhez nem adják. Ez bizony semmi képpen se józan realitás, mert a való életben, amely van olyan autentikus, mint a szépirodalom, a 16—17 éves s ennél is idősebb lány apja, ha nem is fiatalember, de csak nagyritkán öregur. Az irodalom, amely az életet akarja tükrözni, itt rossz tükröképet ad.

Boccaccio-tól kezdve máig a regény- és drámabeli fiatal szűz s a létrehozója közt monsztrózus a különbség. És Shakespeare, aki más-különbön oly kevésbé sablonos, amikor a fiatal hölgyeit színpadra állit-

ja, szintén e sablon keretei között mozog. A *Velencei Kalmár* Jessicája aligha több tizenöt évesnél, mert hiszen először szerelmes, s az olasz lányok, akár zsidók, akár nem, ebben a korban már férfiereitek. Sőt előbb is, mert Julia, a Capulet-lány, már tizennégy éves korban szerezte bele halálosan Rómeóba. És Shylock mégis és a Julia apja nemkülönben törekeny öregek. Hát még a »három a kislány« (Goneril, Regan és Cordelia) atyja, a hófehérszakállu Lear király! Ez már szenilis gyengeségekkel beteg aggastyán, aki valószínűleg aggkori paralízisben is szenved.

De maradjunk az »egyetlen« leányoknál, s különösen Jessicánál és az apjánál, Shylocknál, ahol a különbség azért is kirívóbb, mert itt nemcsak délszaki, de hozzá zsidófajtájú apáról és lányról van szó. A zsidók a régi századokban, mint az orthodoxok ma is, igen fiatalon házasodtak, s egy kevésbé irodalmi Shylock, aki valóban a Rialto körül csinált pénzüzleteket, aligha lett volna több harminchat évesnél. (Mert ilyenkor a zsidóknak már voltak, sőt ma is vannak 15 éves gyermekeik.) Ellenben a Jessica apja, ahogy Shakespeare beállítja s ahogy a karakterszínészek játsszák, legalább is hatvan esztendősek s egyik-másik ábrázolásban még vénebbnek látszik. Az ellentét így (fiatal — öreg, szép — csúf) természetesen feltűnőbb, a kétféle morál és az ellentétes világnézetek közötti

eltérés megokoltabb, s a Shylock tragikumája — mert az elhagyatottsága teljesen vigasztalan — megrázóbb. Mégis, ez a szembeállítás mintha nem volna oly élet- és valószínű, mint a nagy életfestő impozáns oeuvre-jének oly sok alakja és jelenete.

S a világirodalom tele van regényekkel és drámákkal, amelyekben hemzsegek az aggastyán-apák, a kiknek egyetlen leánya éppen csak hogy kinőtt a golya nemes hivatásában hívó ártatlan gyerekkorból. Itt még annyira sincs megokolva, mint az említett esetben, hogy mért kellett a kedves kis teremtéseknek olyan apától születni, aki nagyapó-
nak is tulságos vén lenne? Pedig ezt a polgárisan józan és polgárisan reális Balzac szintén így csinálja, s a legtöbb epigonja nemkülönben.

Igaz, annyi egyetlen lány sincs ezen a világon (szintén irodalmi sablon!), mint amennyi illatozik a regény- és színiirodalom kertjeiben, s még kevésbé látunk az irodalmon kívüli életben — amely végre szintén élet! — annyi öreg apát, aki még nem öregapa, mint a sablonokkal dolgozó litteratúrában. Muszáj, hogy ezt a különöséget néhány eredetiségre törekvő reformiró is észrevette, aki szakítani akar a régi sablonokkal s új kurzust kezd az apák és a leányaik közti viszony rajzolásában. Mert ujabban, a modernek közt, találkozunk már olykor a másik véglettel, amely — reméljük — nem vá-

lik sablonná. Új könyvekben ismeretséget köthetünk most egészen fiatal, fess, hódító apákkal, akiknek már férjhezmehető, persze szintén egyetlen lányuk van. Fájdalom, ezt az új szerzők, hogy megbuktassák és *ad absurdum* vigyék a régi módszert, hanem csak a nagyobb hatás, a perverz és tragikus szerelem szomorú szenvedelmének a tárgyalhatása végett.

Itt, ezekben az új regényekben és új színdarabokban vagy az apa bolondul bele a lányába, vagy ez gyulad szerelemre, szinte tudatlanul az apja iránt, ami nemcsak borzalmasan tragikus konfliktus azoknak, akiket ez a szomorú sors ér, de kellemetlen és kínos az olvasónak meg a nézőnek is, aki jobban szereti a természetes vonzalmakat és a vérfertőzeten szerelmeket, s aki valószínűleg azt gondolja, ha ily szenvedélyekről olvas, hogy nem kell minden ördögöt a falra festeni. Az ilyen szerelemből még az irodalomban se kérünk. Maradjunk meg akkor inkább a régi sablonnál, ahol az apa dedapja lehetne az egyetlen — és rendesen igen szép — leányának, s ahol legalább az biztos, hogy a lány nem szeret bele az aggastyán-
apjába. Az utóbbiról persze még ebben az esetben se egészen biztos, hogy nem bolondul bele a leányába, akkor szerint a dedunokája lehetne... Mert az irodalom majdnem annyit lehetetlenséget tud teremteni, mint az Élet.

hály, Kovaacsics Arthur, Himmer György soroksári sváblegények mind tagadtak, hogy részük lett volna a merényletben és azt mondták, hogy csak megnézték a tüntetést. Közülük csak az egyik vallja, hogy *Heifner felszólította őket, vigyenek botokat magukkal a színházba a zsidók megverése céljából.*

A bíróság több tanu kihallgatása és a perbeszéd elhangzása után, meghozta az ítéletet, amely szerint *magánosok* elleni erőszak kísérlete címén *Heifner* Gyulát 6 heti fegyházra, a többi vádlottat pedig 8 napi fegyházról egy hónapig terjedő fegyházra ítélte. *Adorján Gézát és Márffy Józsefet a bíróság felmentette.*

PUCERÁJ

Herbert Spencer meghalt

Nem is tudtam, hogy beteg volt

Az ember ne olvasson ujságot. Jó hirt ugye talál benne, csak rosszat. Arról soha nem számolt be még egy lap se, hogy például »ma egy világhírű filozófus született.« Az ilyesmit elhallgatják. Pedig ez örvendetes esemény lenne. Ha ellenben meghal egy világhírű filozófus, azt kéjjel szellőztetik. Különösen ilyenkor összel, amikor a világhírű filozófusok úgy hullanak, mint a legyek. Pár napja is — ezt olvasom ma kedvenc ujságomban — Herbert Spencer, a szintetikus bölcselet megalapítója mondott érzékeny bucsút a földi létnek.

Lejbszornálom a következőket írja erről:

Londoni lapok hozzák hírét Spenczer Herbert halálának, aki Oxiordban 78 éves korában meghalt. *Szinte csodálkozva kérdezzük, hát még élt a nagy bölcselet?* Mert már régóta hallgat róla a világsajtó. Neve történelmi jelentőségű lett és az újabb korban már nem igen váított ki nagyobb hatást. *Ritkán éltél te úgy önmagát egy korszakalkotó egyéniség, mint ő.* Mégis — bár kissé különösen hangzik — *ép ebben rejlik történelmi jelentősége,* mert ő oly mérvben volt korának képviselője, hogy vele együtt le kellett tűnnie a szemhatárról.

Herbert Spencer nekrológja a szobanforgó ujságban nem fejeződik be a szemhatárnál, hanem vizum és utlevél nélkül átlépve azt, a spenceri filozófia méltatásának ingoványos mezejére téved. Ne kövessük ide, mert a körmönfont definíciókba úgy bele találunk bonyolódni, hogy *hat ökör* se huz ki bennünket onnan. Hát még egy olyan cikkíró, aki papírra vetette ezt a mondatot: *»ez a világtellegés,* amelyet inkább nevezhetnénk *világnézetnek,* hogy a klasszikus német filozófiát le ne szóljuk, abból áll...« Bocsánatot kérek, amiért elhallgatom, hogy miből áll és hogy nem idézem tovább ezt az *ujságíró*t (akit inkább nevezhetnénk *zsurnalisztának,* hogy a klasszikus német hirlapírodalmat le ne szóljuk,) de addig nem folytathatom megállapításainak idézését, amíg meg nem magyarázza nekem: mi különbség van *világtellegés* és *világnézet* között, továbbá, hogy miért kell a spenceri világtellegést inkább *világnézetnek* nevezni, valamint azt, hogy ez miért leszólása a klasszikus német filozófiának?

Addig is, amíg e rejtélyek megoldódnak, vegyük szemügyre alaposabban magát a gyászírt. Mindenekelőtt álljunk meg annál, hogy *»londoni lapok* hozzák hírét...« Magam is olvasgatom a londoni lapokat, de azokban egy szó nem sok, annyi sem állt Herbert Spencer haláláról. Ellenben az egyik noviszadi lap csakugyan elparentálta néhány napja a nagy angol filozófust. Mi következik ebből? Vagy az, hogy *Novisadot* újabban *Londonnak* nevezik, vagy az, hogy ez a lap redakciót cse-

rél a *Times*-szel és legújabban a *Thames* partján jelenik meg. De gyereünk tovább. »78 éves korában meghalt,« — írja a nekrológ. Itt már egy kis baj van. Spencer valamennyi lexikon egybehangzó tanubizonyosága szerint 1820-ban született, ha tehát most halt volna meg, akkor éppen 104 éves korában zárta volna le szemét a könyörtelen halál. Azonban a funerátornak tökéletesen igaza van, amikor így folytatja: »szinte csodálkozva kérdezzük, hát még élt a nagy bölcselet?« Ha van valami, amit csodálkozva lehet kérdezni, akkor ez az. *Herbert Spencer* ugyanis valóban nem élt már 1904 óta. S így, amikor meghalt, akkor sem hetvennyolc éves, hanem nyolcvanegy. Ezért nem lehet túlságosan csodálkozni azon, hogy »régóta hallgat róla a világsajtó.« A *világsajtó*nak megvan az a rossz szokása, hogy hallgat a husz esztendő előtt elhunyt nagyságokról. Meghót, hát meghót, — ez a *világsajtó* talán nem éppen kegyeletes, de a maga szempontjából azért érthető álláspontja. Napoleon is meghót és Mózes is meghót, de azért a *világsajtó* nem látja szükségesnek újból feleleveníteni minduntalan ezt a tényt és a hullákat. Talán azért nem, mert sem Napoleonnól, sem Mózesről nem lehet elmondani azt, amit a nekrológ írója Spencerről állít: *»Ritkán éltél te úgy önmagát egy korszakalkotó egyéniség, mint ő.«* Csakugyan. Spencer teljes husz évvel éltél te önmagát. 1904-ben meghalt, de ezt szerencsésen túlélt és 1924-ben megint meghalt. Közben meg is fiatalodott hat évvel, nyolcvannégyről hetvennyolcra. Az ilyesmi valóban ritka, de akár menyire is ritka, mégsem lehet Herbert Spencerről azt leírni, hogy *»bár kissé különösen hangzik, ép ebben rejlik történelmi jelentősége.«* Nem, egyáltalán nem. Spencer történelmi jelentősége nem abban rejlik, hogy túlélt magát husz évvel és másodsor is meghalt kedvenc lapom hasábjain, amely most őt is besorozta az »Akik kétszer halnak meg«-rovatba.

A jövő évre halasztják a tanítók államvizsgáját

Raics Balázs interveniál a közoktatásügyi miniszternél

A nemzetiségi tanítók közül tudvalevően sokan még nem tették le az ugynevezett államvizsgát, pár százan pedig az eddig megtartott vizsgákon megbuktak. A közoktatásügyi minisztérium az államvizsgát nem tett tanítók részére most októberben tűzte ki az újabb vizsganapokat, amiről az inspektorok utján már értesítették is az érdekelt nemzetiségi tanítókat, akik a rendelet értelmében csoportokban vizsgáztak volna.

Egyes nemzetiségi tanítók, akik nem készülhettek el az államvizsgára, kérvényt intéztek *Korosec* közoktatásügyi miniszterhez, engedje meg nekik, hogy az államvizsgát a jövő évben tehessék le. A közoktatásügyi miniszter a *hozzáfordult tanítók* kérését teljesítette és elrendelte, hogy 1925. év őszén tegyenek államvizsgát. A szubotica tanítók, akiknek többsége az ellentétes rendelkezések következtében szintén nem kerülhetett el a vizsgára. *Raics Balázs* képviselőt kérték fel, hogy intervencióval részükre is eszközöljön ki halasztást a közoktatásügyi miniszternél. *Raics Balázs* képviselő ez ügyben a legközelebbi napokban leutazik Beogradba és felkeresi *Korosec* közoktatásügyi minisztert, aki valószínűleg a szubotica tanítók kérését is teljesíteni fogja.

Halállal fenyegették meg

a subotica pénzügyőrség főnökét Nyomozás a névtelen levélíró után

Rejtélyes ügyben indított nyomozást a szubotica rendőrség. *Vujatovic* Sztévo pénzügyőri szemlész, a szubotica pénzügyőrség vezetője kedden délelőtt megjelent a rendőrségen, ahol felmutatott egy levelet, amelyben a levélíró halállal fenyegeti őt meg. A szláv nyelven írt levél, amelyet Szuboticán adtak postára, tele van reprodukálhatatlan szavakkal és többek között a következőket tartalmazza:

... ha nyolc napon belül nem mondsz le állásodról és nem távozol el Szuboticáról, a halál fia vagy. Sem éjjel, sem nappal nem lehetsz biztonságban, mert kiméletlenül meg fogunk ölni.

Annak a bizottságnak az elnöke, amely a te meggyilkolásodra alakult.

A levélről a szakértői vizsgálat alkalmával megállapították, hogy az férfi elváltoztatott írása. *Vujatovic* kijelentette, hogy tudomása szerint senkinek sem állhat érdekében távozása és nem tartia lehetetlennek, hogy a levél csupán rossz tréfa.

A rendőrség nyomozást indított a titokzatos levélíró feketekéz felkutatására.

Letartóztatott álrendőrkapitány

Megverte a barátjának férjét

Csokics Bogdán szubotica városi tisztviselő sűrűn meg szokta látogatni Pánics István szubotica vendéglős vállalkozó levő feleségét. Szerdán este szintén nála tartózkodott. Pánics, aki már régebben megindította a válópert felesége ellen és azóta külön is lakik, szerdán este felkereste feleségét, hogy a közös tulajdonuk elosztásáról tárgyaljon vele. Amikor bement felesége lakására, az ott tartózkodó Csokics rátámadt, amiért a saját feleségét fölkereste. Pánics válasz helyett kérdőre vonta a városi tisztviselőt, aki a korcsmáros kérdésére kijelentette, hogy ő rendőrkapitány, az állami rendőrség főnöke és ezzel toronragadta Pánicsot s ültelgelni kezdte. Csokicsnak Pánics felesége is segédkezett és miután összeverték áldozatukat, kidobták az utcára.

Pánics a történet után nyomban felkereste *Vukics Ferenc* rendőrkapitányt, aki meglepődve értesült a történetről és azonnal detektívet küldött ki Pánicsné lakására, hogy Csokicsot állítsák elő. A detektívek a főkapitány utasítására beszállították az ál-rendőrkapitányt a rendőrségre, ahol letartóztatták.

Hét év előtti gyilkosság tettesét fogta el a tornyosi csendőrség

Sentáról jelentik: Még a háboru alatt történt gyilkosság tettesét tartóztatta le kedden a tornyosi csendőrség.

1917. év szeptemberében szülei látogatására haza jött *Sentára Keczei Mészáros József* szabadságot katoná, *Keczei M. János* béres fia. Szüleinek, akik *Rudics Ignác* sentai földbirtokos tanyáján voltak alkalmazva, többszöri lopás miatt, *Rudicsék* felmondtak *Polyák Gábor* gazdatiszt utján. *Keczeiék* emiatt haragudtak *Polyákra*. Az egyik nap, amikor *Polyák* kilépett az istállóból, a lesben álló *Keczei M. József* egy súlyos vadarabbal fejbévigta a gazdatisztet, aki eszméletlenül rogyott össze és két hónap mulva belehalt sérüléseibe. A tornyosi csendőrség *Keczei*t átadta ezredparancsnokságának, amely a gyilkost kiküldte a frontra. Azóta semmi hír sem jött felőle és azt hitték, hogy elesett a harcban.

Ezelőtt pár nappal *Keczei M. Ferenc* ismét feltűnt *Tornyoson*. Többen felismerték és feljelentették a csendőrségen, amely *Keczei*t letartóztatta és

bekísérte a sentai rendőrségre.

A kihallgatások során *Keczei* azzal védekezett, hogy a gyilkosság napján *Polyák* inzultálta az édesapját és ő édesapja védelmében követte el a gyilkosságot. A vizsgálat megejtése után *Beslity* bűnügyi rendőrkapitány szerdán átadta *Keczei*t a szubotica ügyészségnek.

Karancsiak

a jegyzőjük ellen

Bosnyák Antal képviselőt kérik fel közbenjárásra

Karancsról jelentik: A sokat zaklatott baranyai község, amely csak nagynehezen tudott megszabadulni az erőszakoskodó izbeglica előjáróságtól, újabban a jegyzőjével, *Sikopária Bogdán*nal került konfliktusba. A község lakói panaszzolják, hogy jegyzőjük az utóbbi hónapokban eddigi elcsapott elődeinek példáját követi és basáskodik.

Sikopária jegyző a panaszok szerint gorombáskodik a felekkel és a beadványokat, amelyeket köteles volna továbbítani kénye-kedve szerint lieverteti. Azt a körülményt, hogy Karancsnak már évek óta nincs költségvetése, szintén a jegyzőnek tulajdonítják, akiről azt állítják, hogy nem tűr meg szakembert maga mellett. *Bessenyei Ferenc* aljegyző fizetését a jegyző — panaszzolják a karancsiak — sokáig visszatartotta és munkájában minden uton-módon akadályozta.

A karancsiak elhatározták, hogy a jegyző önkényeskedése ellen *Bosnyák Antal* képviselőhöz fordulnak orvoslásért és kérni fogják a baranyai közigazgatási állapotok iránt érdeklődő képviselő intervencióját a hatalmaskodó jegyző kicserélésére.

HIREK

— **A királyi pár meglátogatja a pápát és az olasz királyt.** A római *Sereno* diplomáciai forrásból eredő jelentése szerint *Sándor* király és *Mária* királyné olaszországi útja dolgában a tárgyalások befejezésükhöz közelednek. A királyi pár október utolsó napjaiban látogat el Olaszországba és négy napig lesz az olasz király vendége. Meg fogják látogatni a pápát is. A királyi párt valószínűleg a külügyminiszter is elkíséri.

— **Meghívó.** Az Országos Magyar Párt szubotica szervezete szeptember 27-én este 7 órakor a *Vass Ádám*-féle vendéglő helyiségében értekezletet tart, melyre kérjük, hogy a tagok megjelenni sziveskedjenek. *Az elnökség.*

— **Starakanizsa új polgármestere.** *Starakanizsáról* jelentik: E hó 23-án, kedden érkezett meg *Starakanizsára* az a belügyminiszteri ukáz, amely *Panics Antal* polgármestert fölmenti állásától és helyébe *Lepedát Milivojt*, *Starakanizsa* főkapitányát nevezi ki polgármesterré.

— **A sombori magyar gimnázium megnyitása.** A sombori főgimnázium magyar szakaszára a beiratkozások szeptember 25., 26. és 27. napján történnek. A gimnázium igazgatósága felhívja a beiratkozni kívánókat, hogy a beiratkozásnál személyesen jelentkezzenek és hozzák magukkal: 1. A legutolsó évi bizonyítványt. 2. Keresztlevelet (születési anyakönyvi kivonatot). 3. Egészség-

NYILTTÉR.

Értesitem tisztelt vevőimet, hogy a bor és pálinka üzlethelyiségemet az irodával együtt I. Trenkova ul. 12 szám alá (dr. Sánta szanatóriummal szemben) áthelyeztem.

7190

Herzog Ármin
bor és pálinka nagykereskedő

Földeladás.

Karlović — Zemuntól 30 kilométerre — szerb lakosságú községben, egy dülön fekvő 42 kat. hold földemet (szántóföld és kaszálórét) a vevőre kedvező feltételek mellett eladni szándékozom. Ugyanott egy külföldön lakó birtokos 16 holdat elad. Vevők nálam jelentkezzenek.

7228

Mandel Ignác
Zemun, Dubrovačka 21

"VASKO"

kereskedelmi és bizományi iroda

Városi bérpalota **Subotica** Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ágazatára kiterjedő biztosításokat

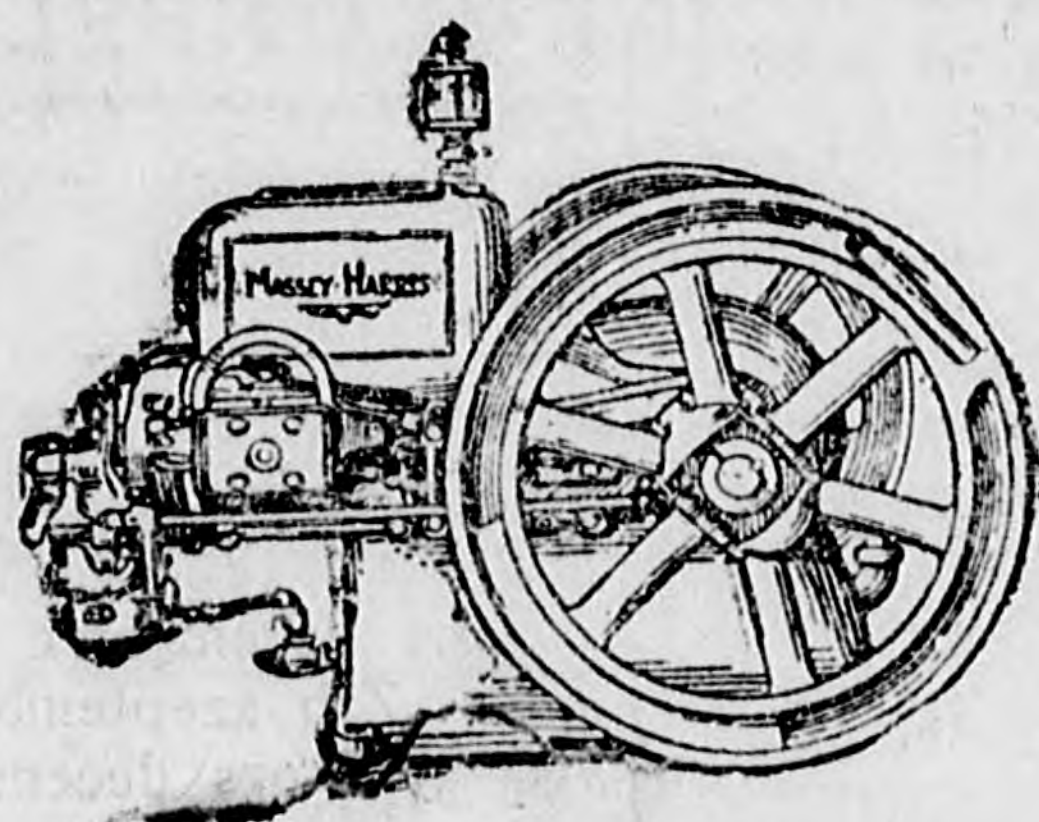
Átvész kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynököseit

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körüli összes munkálatokkal

PETROLEUMMOTOROK

1 1/2 HP
3 HP
4 1/2 HP
6 HP

A legolcsóbb hajtóerő kisipari és gazdasági célokra

RECORD NOVISAD

TEMERINSKA 8.

7227

MEGÉRKEZTEK

az ŐSZI IDÉNYRE és ajánlunk mélyen leszállított napi áron minden minőségű nyers és fehérített

SZÖVŐPAMUTOT

Grohmann-féle I-a szines pamutot, kézi és műszövők részére lenfonalat és Linet valamint az összes e szakmába vágó cikkeket

KLEIN & POPPER NOVISAD

Kralja Petra ulica 8. szám.

PAMUTNAGYKERESKEDÉS

KOLUMBO ügyvédség BEOGRAD

Skopljanska 3. — Eskontna Banka palotájában

A leggyorsabban és legmegbízhatóbban végez mindennemű közigazgatási megbízást a beogradi miniszteriumoknál, szakszerű jogi tanácsokkal szolgál optálóknak olyanoknak, akik az SHS állampolgárságot akarják elnyerni. Felvilágosítással szolgál emigránsoknak és Amerikába kivándorolni szándékozókknak az új kivándorlási törvény szerint.

7035

Elsőrendű száraz villázott
BÜKKFASZENET
továbbá gőzölt
bükkfadeszkát és pallót
előnyös áron szállít
Breuer és Fuchs Slatina
(PODRAVSKA) 7279

Reggeli kávé

Megnyitott
Korzó cukrászda
Aleksandrova ulica 13.
Landauer drogeria mellett.

Uzsonna kávé

BIZTOS EXISTENCIA

7277

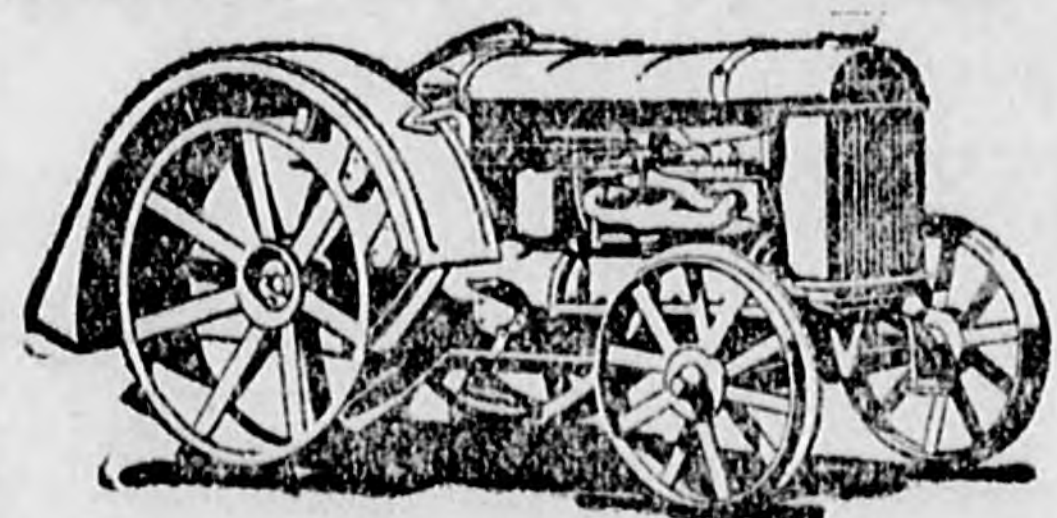
SAROKHÁZ jólmenő vegyeskereskedéssel, nagy raktárakkal és mellékhelyiségekkel, régi, jól bevezetett terménykereskedés más vállalkozás miatt ELADÓ. Kedvező fizetési feltételek. Felvilágosítással szolgál

Mavro Wetzelberg, Bačka-Palánkán

FASZÉN KŐSZÉN
KÁTRÁNY
KAPHATÓ a VÁROSI GÁZGYÁRBAN
SUBOTICA

7193

FORDSON TRAKTOROK

FORD AUTÓK

Raktárról azonnali szállításra kaphatók

FÖLDVÁRY BÉLA ST-BEČEJ

Lincoln, Ford, Fordson autorizált képviselő
AUTO-GARAGE TÖLTŐ-ÁLLOMÁS
Alkatrészek és gummik raktára. Telefon 83. 7232

ÉDER KÁLMÁN

MÜBUTORASZTALOS

LAKÁSBERENDEZÉSI VÁLLALATA

MŰHELY 6. BUTORRAKTÁR:

VILSONOVAUL. 40. A KÉPEZDEVEL SZEMBEN

PÉCSI SZÉN

Kétszer mosott kovácsszén, diószén, darabos és aprószén csakis vagonkételekben azonnali szállításra kapható

KORELL JÁNOS
NOVI-VRBAS

Kemény D. Dezső ecetgyára

I. Vojnovićeva ul. 5. (Pestköz) telefon 643., értesíti a közönséget, hogy **vizesugorka** eladását már megkezdte. Az üzletben csak a Kemény-féle ecetgyárban készült esencet vásároljunk. 6389

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

fejnöttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hízó, edző, diätikus karák. Szibajok, érelmeszesedés. anyagcsere, női- és idegbajok gyógyítására elsőrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kísérel nélkül is felvétetnek.

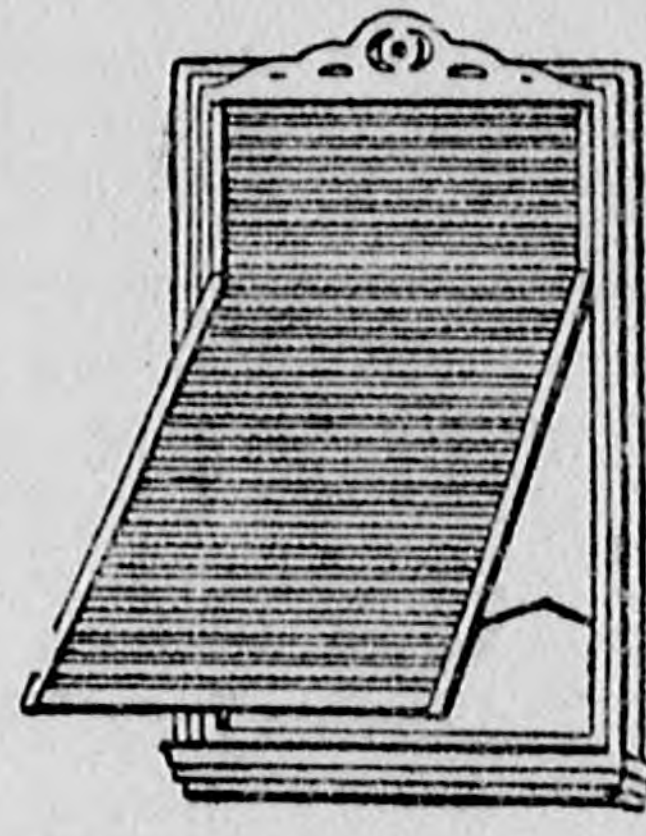
REDŐNYGYÁR

Javor Josip

Osijek, I Strosmajerova 3.
8 napon belül minden megbízást elintéző

faábróredőnyök m²-ként Din. 290
acélábróredőnyök m²-ként Din. 260
ablakzsugátérek Din. 180
fönöt redőnyök Din. 180

Minták ingyen és bérmentve. Viszontárusítók kerestetnek.

Liszt-, gabona-, komló-, szalma-, gyapju-

ZSÁKOK

PONYVÁK

legolcsóbban kaphatók

Schossberger és Hered cégnél Novisad
Futoški put 13. Telefon 531. Távirat „Hessián“.

Artézi-és mélykut-furást

vállalunk 600 méter mélységig

NEUKOMM BÁLINT FIAI

GEPGYÁR Vršac Telefon: 54

Utazó

kerestetik, csak nőtlen, elsőrangú erő, akik a német nyelvet birják, küldjék be ajánlataikat Dávid Grossberger Sombor, textilengros céghez. 7238

BLAU és LUKÁCS

ELEKTROTECHNIKAI GYÁR
BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA“ műszaki és villamossági r.t.

Veliki-Bečkerek.

HÁZASSÁG

Házasságot legjobb körökbe díszkréten elintéző »Közvetítő-iroda« Subotica, Agina ul. 11. 7250

UTAZÓ

gyarmat, festék és rokon-szakmákban 20 évi gyakorlattal szerb, német és magyar nyelvismerettel, jó megjelenésű Vojvodinában bevezetett önálló munkaerő állást keres, esetleg mint

Üzletvezető

szerény tőkével új vállalatot, vagy üzlethez, hol nem annyira pénzre, mint komoly szaktudásu munkaerőre reflektálnak.

Ajánlatok: Interreklam D. D. Subotica, — Postafiókszám 34. »Elsőrendű referenciák« jellegre intézendők. 7291

FOGLALKOZÁS

Szerb-magyar nyelvű gépirónó többévi irodai gyakorlattal állást keres. Cim a kiadóban. 7272

Suche zu meinen 3 Knaiben perfektes deutsches Fräulein. Offerte mit Lichtbild Novisad, Postfach 112. 7285

Az »Elegantia« Aleksandrova utcán megnyitott női-kalapszalonn masamódeleányokat, tanulóleányokat felvesz. Cim a kiadóban. 7286

Mielőtt a téli

TÜZIFA

szükségletét fedezni kéjen ajánlatot Vujkovics J. és Tsa cégtől Subotica Telefon 669. 7286

Hivatalszolga - p énzbeszedőt keres a Vardar Biztosító rt. vojvodinai fiókgazgatósága Subotica, Sokolska ulica 7. 7288

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvényeségi palota mellett. TELEFON 329 700

Német gépirásban jártas iredakisszony azonnalra felvételt Erényinél. Paje Dobanovackog ulica 2. II. emelet. 7293

Önálló elsőrangú angol francia varrónő magas fizetéssel. férfi-segédék felvételnek. Garay Ella divatszalon. Aleksandrova ulica 9. 7292

Fiatall, ügyes tűzhely-lakatossegéd felvételt hosszabb munkára. Krakovszky János lakatosmester Bačka-Topola. 7164

Autogénforrasztás

15 évi gyakorlattal, mindenemű erőgépek töréseit — (u. m. motorok, tartók, tengelyek) vagy bármiféle komplikált törések forrasztását felelősséggel végzem.

Kivánatra vidékre személyesen kimegyek.

FEHÉR ANDRÁS

Novisad, Sibinjani Jankó (Hunyadi ul.) 26. 6146

Irodaszolgai vagy hasonló állást keresek. Cim: V. Ruska ulica 29. Takács József. 7169

Ügynökök fix fizetéssel és magas jutalékkal felvételnek Singer varrógépüzlet, Halpjac. 7062

ELADOK

1 drb. 12 HP. Átalakított Krasner-féle szivógáz lokomobil Driesler-féle 900 mm csapóval, szijakkal és minden felszereléssel, 1 drb. »Goliat« széna és szalma preszt géphajtásos, 1 drb. dunai hajómalmot minden felszereléssel üzemképes állapotban azonnal szállítható. Több hold honoki szőlő 5-10-20 holdas parcellákban lakóházakkal együtt eladó. — Érdeklődőknek a választ megadom

Ifj. Fazekas Gábor Dubo cc srez Kovin Banat

Ügyes házivarrónő ajánlkozik gyermekruhák és háziruhák készítésére. — Cim a kiadóban. 7239

Azonnali belépésre keresünk cukrász-szakma minden ágában jártas idősebb segédet. Longa, St.-Kaniža. 7236

Munkáslányokat felvesz Lipšic és Lampel. Subotica. 7266

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kötésekkel számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkiosztók az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő melléklendő.

Hétlő, Kedd I. rész Szerda, Csütörtök II. rész

SODOMA és GOMORA

csodaszép legenda 11 felvonásban Főszereplők: Várkonyi M. és Lucy Doraine

NEMZETI MOZGÓ-SZÍNHÁZ SOMBOR

Kertész családot, önállóan dolgozni tudót, keresek mielőbbi belépésre villakertembe felesnek. — Cim a kiadóban. 7199

Megvételre

keresek 1 drb fekvő 30-35 lóerős szivógáz, nyersolaj vagy benzin motort és egy 30-35 lóerős szivógáz traktort, kisebb hántoló és kopogógépeket, darasztitót, 21-22 számú sima ürlő hengereket, sikszitát vagy cilindert szitát, közelművet kerekkel, mind használtat de jó állapotban. Ajánlatokat ármegjelöléssel és a pontos leírással

Ifj. Fazekas Gábor Dubovac srez Kovin Banát

Női konfekciós munkát vállalkoz bármily mennyiségben gyorsan és elsőrendű kidolgozásban. Vidékre is. Cim a kiadóban. 7257

Weiterschan János

FESTÉRŐZLETE Főüzlet: Vel.-Becserek Fő-utca 16. Fióküzlet: Mariolana. 2519

Faszobrász-segédet keresek állandó munkára. Breslauer Elek faszobrász Subotica, Štrössmajerova ulica 20, Huspiac. 7256

Sapkamunkára ügyes varrónőket fölvesz Facsar sapkaipar. Subotica, I. Cara Dušana ulica 4. 7252

Iskolakönyvek

író- és rajzszerkek legalkalmasabban kaphatók

Neumann Mórnál

Subotica, Jelašićeva ul. 1. Alapított 1881. évben. Pontos és gyors kiszol. alás! Jutányos árak! 6062

Férfi gyógyszerész-gyakornokot, ki már recepturában járatos, akceptál Pintérgyógytár. 7159

Égészséges fiatalasszony szoptatósdának ajánlkozik. Bővebbet dr. Szegőnél. Temerin. 7260

VÉTEL-ELADÁS

Tűzianyagot: bükk, cser, gyertyán, tölgy vagon-telben, valamint aprítva kicsinyben, kovácszenet, faszinet, kocsót, továbbá pálinkaégetéshez való fát ajánl »Ignis« tűzianyagkereskedése Subotica, Senoina ulica 8. Telefon 503. 7268

Háló, ebédlők, szalonberendezések, zongora, hegedű, cimbalom, előszobafal, íróasztal, antik-tükör, kézimángoló, hintaszék, szőnyegek, festmények, fényképezőgépek eladók. — Lángné, Agina ulica 11. 7271

Átadó háromszobás utcai lakás. Nagyobb irodahelyiségek kiadók. Beltéren fűszerüzlet lakással utányosan átadó. Palicsón lakások évre vagy hónapokra kiadók. Butorozott szobák beltéren kaphatók. Lángné, Agina ulica 11. 7269

Pult, két méter hosszú, üveges elejű, fiókos és két cimtábla eladó. Érdeklődni Deesy-gyógytárban, kis kápolnában. 7284

Budapesti Piatnik játékkártya

magyaréskaszinó, gyári arban kapható a

„Deniko“ trafikban. Szállít vidékre is utánvét mellett 6108

Malomköszalvasat. 3 águ keresztvassal, köfelsegítővel, 2 drb kisebb szijvezetővel keresek megvételre. Ugyanitt eladó igen jókarban levő 16 HP Climax nyersolajmotor-lokomobil. Berda József, Novi-Grad kod Suhopolja, Slavonia.

Keresek megvételre üres háztelkeket. Gergics Antal barátok temploma mellett. 7278

Máv., 8 lóerejű, ujonnan alakított magánjáró esélőgépek eladó az adai hártárban, Kalinár Antal tanján, Ada. — Ugyanott négyéves pej. 182 cm magas ménlő is eladó. 7276

LIKÖR-ESSENCIÁK

nagy választékban kaphatók PINTÉR FERENC gyógyszerárában A nagytemplom mellett 8934

Egy egyes Wertheimkassza jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 7280

Eladó Valjevön egy jömeneteli éjjeli üzlet. Érdeklődni lehet M. Russ Zemun Ribarska ul. 4. 7116

Kézi kis kocsi, alig használt, eladó. Weisz Hugó lisztüzletében, csirkepiac. 7264

ZONGORÁK

pianinók dus választékban gyári áron, hangszerkek és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók PRÁGAINÁL VEL-KIKINDÁN.

Fakereskedésnek alkalmas ház a Sentai uton nagy udvarral eladó, esetleg kiadó. Cim a kiadóban. 7143

KÜLÖNFÉLE

Iőforgalmu éjjeli üzlet kiadó. Kiss István, Nova-Kanjiža. 7267

Barchesmezrendelést az ünnepekre elfogad Mayer Alfréd Kakas-iskolánál. 7283

Cipő-különlegességek

mérték után legolesobbán kaphatók Markottnál Novisad, Miletićeva (Kenyér) u. 15 4275

Kétszobás lakást keresek konyhával. Lelépést fizetek. Cim a kiadóban. 7274

SZŐNYEGSZÖVŐ TANFOLYAM

A Mekka szőnyeggyár perzsaszőnyegszövő tanfolyamot nyit. Jelentkezők teljes kiképzést nyernek a keleti szőnyegszövésben. Jelentkezni lehet október hó 5-ig délután fél 6-tól fél 7-ig. Vidéki résztvevők gyors kiképzésben részesülnek. Szabadalmazott, kitűnően bevált szövőszékek, tervrajzok minden méretben. Fonalak eredeti és garantált színezésben.

„MEKKA“ KELETI SZŐNYEGSZÖVŐ SUBOTICA

ALEKSANDROVA ULICA 9 SZÁM.

MEINL KÁVÉ